

нер на фирмата, но неговите учители Йозеф Хофман и Коломан Мозер също започват да разработват модели за вити мебели за тази фирма. През 1902 г. Ото Вагнер поръчва кресла за свои сгради – напр. Постшпаркасе във Виена. Хофман кара Кон да произведе неговите столове за кабарето "Фледермаус" във Виена през 1907 г., както и за трапезари-ята на санаториума в Пуркерсдорф от 1904 г., а Кон добавя тези модели в своя каталог. Интересно е да се отбележи, че дизайнерите поставят в своите сгради вити мебели в качеството им на традиционни обществени мебели, докато самата фирма "Кон", както се вижда при стиловите салонни мебели, се стреми да предложи изделия за буржоазните салони. Дори хофмановият модел *Зицмашине* от 1905 г. (предназначен за болни) се възприема в такава светлина.

Йозеф Хофман. *Стол модел №371, производител "Якоб и Йозеф Кон". Седем сфери са поставени между високите арки в облегалката; диаметърът на детайлите е най-малък при върха на облегалката, (за по-добро огъване) и е най-голям при краката, (за по-добра устойчивост)*

СЛИВАНИЯТА И КОРПОРАЦИЯ "МУНДУС" (1907 – 1922 г.). Докато ръководството на "Братя Тонет" след 1900 г. постепенно се поема от внуците на Михаел Тонет, фирмата "Яков и Йозеф Кон" през 1901 г. се преобразува като "Първо австрийско акционерно дружество за производство на вити мебели Яков и Йозеф Кон". Леополд Пилцер успява от своя страна да обедини 16 малки производители на вити мебели в корпорацията "Мундус". През

1914 г. фирмата изкупува по-голямата част от дяловете на "Кон", като образува холдинга "Кон-Мундус", в който след икономическата неразбория след Първата световна война бива погълната най-накрая и фирмата "Братя Тонет". След 1922 г. Пилцер ръководи една империя на име холдинг "Тонет-Мундус" с над 10 000 работници и 20 производствени предприятия в Австрия, Германия и държавите, наследили Австроунгарската империя. През 20-те години на века бъдещето на мебелния дизайн вече не се крие във витата дървесина, а в огънатия метал, шперплата и пластмасата. От малкия провинциален цех на майстора до международния конгломерат еволюцията на промишленото производство на мебелите от вита дървесина резюмира самата история на промишлената революция.

3. ВИТИТЕ МЕБЕЛИ ОТ 1900 ДО 1920 г.

ТОНЕТ И МОДЕРНИТЕ МЕБЕЛИ СЛЕД 1922 г. Всеобщото разпространение на витата мебел в интериорите на модерното движение отразява радикалните промени, които настъпват в архитектурата и дизайна през 20-те години. От многобройните модели, произвеждани от Тонет, няколко отбрани модела, включително *модел №9* и *№18* са предпочитани от модерните архитекти. Тези примери възплащават идеята за масово производство, икономията и хармоничната интеграция на конструкцията и декорацията. Тази последна черта по-специално съвпада с редуктивистичния подход на дизайнерите модернисти.

Историята на свързването на Тонет с модерното движение започва с Лео Корбюзие, комуто се признава възвръщането на витите мебели сред привържениците на "новата архитектура". Първата публична демонстрация на вити мебели става в павилиона "Еспри Нуво" на Корбюзие на Изложбата на модерните декоративни и промишлени изкуства през 1925 г. Интериорът и обзавеждането на павилиона следват програмата на Лео Корбюзие за "жилищно оборудване", една класификационна система, която категоризира жилищния интериор по функция. *Модел №9* е показан там като пример за масово произведен тип, антитеза на традиционното френско разбиране за "люксов, уникален и ръчно произведена мебел". Изборът на скромния то-